

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом Старицької
загальноосвітньої школи
I ступеня
від 28 травня 2020 року № 01-07/ 22

СХВАЛЕНО
рішенням педагогічної ради
№ 6 від 28.05. 2020 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Старицької загальноосвітньої школи I ступеня
Яворівської районної ради Львівської області
з курсу за вибором
« ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ »
для 2-4 класів
на 2020-2021 навчальний рік

Фінансова абетка

2 клас

Пояснювальна записка

Курс «**Фінансова абетка**» – основоположна частина фінансової грамотності учнів початкової школи. Цей курс у системі фінансової освіти ґрунтується на відповідному змісті Базового компонента дошкільної освіти (освітні лінії 3.1. «Особистість дитини», 3.2. «Дитина в соціумі») та навчальних програм для учнів 2-го класу загальноосвітніх навчальних закладів, розробленими на виконання Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.04.2011 № 462. Фінансова грамотність допомагає навчити дітей розрізняти найбільш поширені фінансові терміни, розуміти їх зміст і грамотно оперувати ними у повсякденному житті.

Мета курсу «**Фінансова абетка**» – формування громадянської та соціальної компетентностей учнів на основі засвоєння ними базових фінансових знань та практичних навичок, їх використання у житті, сприяння соціальній адаптації учнів молодших класів в умовах ринкового середовища, що сприяє психічному і соціальному розвитку дитини як особистості і громадянина. Ця мета досягається шляхом реалізації таких завдань: – формування фінансових, соціальних громадянських компетентностей молодших школярів у їх грамотному ставленні до особистих фінансів та позитивному ставленні до самого себе як невід’ємної складової соціальної спільноти; – виховання соціально-активної особистості, яка усвідомлює себе як громадянина демократичного суспільства; – оволодіння навичками колективної праці, роботи в групах, що сприяють розвитку міжособистісного спілкування як основи взаєморозуміння між людьми; – випробування соціальних ролей, де можна виявити навички фінансово-грамотної поведінки молодшого школяра; – формування грамотної фінансової та споживчої культури учня початкової школи.

Структура курсу Програма курсу «**Фінансова абетка**» розрахована на 17 годин. Навчальні години, розподіляються таким чином: на власне вивчення матеріалу (16 годин) та резервний урок (1 година, передбачена на екскурсію до регіонального відділення банку чи Державної фіскальної служби України тощо). Структура курсу підпорядкована логіці, що передбачає, розташування фінансових термінів в алфавітному порядку, і ґрунтується на основному принципі пізнання – навчання у процесі діяльності. Програма курсу «**Фінансова абетка**» будується за такими змістовими лініями:

Розділ I. Я І МОЯ СІМ’Я

Розділ II. Я ТА ІНШІ ЛЮДИ

Розділ III. Я – ГРОМАДЯНИН. УСТАНОВИ ДЕРЖАВИ

Розділ IV. Я – СПОЖИВАЧ

Розділ V. Я І МОЇ ПЕРЕМОГИ

Програма побудована концентрично. Зміст розділів поступово розширюється та доповнюється, що сприяє формуванню знань, умінь і навичок на вищому рівні узагальнення. У процесі вивчення курсу «**Фінансова абетка**» учень, повинен засвоїти базові категорії, які властиві економіці більшості країн світу.

Розділ I. Я І МОЯ СІМ'Я передбачає розуміння значення анкети як основи самоусвідомлення; дає уявлення про багатство та його складові, про доходи і витрати сім'ї, про заощадження та економію витрат; містить інформацію про гроші та їх використання, вчить дотримуватися правил економії та ощадливості в побуті.

Розділ II. Я ТА ІНШІ ЛЮДИ спрямовано на вивчення понять «компанія друзів», «компанія як фірма» та уявлень про доброчинність відомих меценатів України.

Розділ III. Я – ГРОМАДЯНИН. УСТАНОВИ ДЕРЖАВИ містить інформацію про функції Національного банку України, банківські послуги; формує поняття «держава», «громадянин», «податок» та встановлює взаємозв'язок між ними.

Розділ IV. Я – СПОЖИВАЧ спрямовано на вивчення чинників, що впливають на формування грамотного споживача, який вміло моделює життєву ситуацію: «споживач як покупець».

Розділ V. Я І МОЇ ПЕРЕМОГИ передбачає усвідомлення своїх досягнень у різних формах діяльності; забезпечує необхідність в подальшому пізнанні та розширенні знань з фінансової грамотності; сприяє впровадженню їх у життя. Особливість методики проведення уроків з курсу «Фінансова абетка» вимагає організації ігрової, індивідуальної та колективної діяльності учнів, базується на взаємодії вчителя з учнями і учнів між собою, що характеризується застосуванням інтерактивних методів навчання. Показниками успішної соціальної адаптації дитини є її активність позитивний самопрояв, набуття відповідного досвіду. Лише успішна адаптація в молодшому віці сприяє подальшому розвитку дитини як особистості в майбутньому.

Оцінювання навчальних досягнень учнів повинно мати заохочувальний характер, і здійснюватися у вербальній формі.

Фінансова арифметика

3 клас

Пояснювальна записка

Курс «**Фінансова арифметика**» органічно поєднується з навчальною програмою «Математика» (3 клас), укладеною відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.04.2011 № 462.

Мета курсу «**Фінансова арифметика**» – формування громадянської, соціальної та здоров'язбережувальної компетентностей учнів на основі взаємозв'язку математичних знань і практичних навиків роботи з числовими величинами із базовими фінансовими знаннями, сприяння соціальній адаптації учнів молодших класів в умовах ринкового середовища, що сприяє розвитку дитини як особистості і громадянина. Ця мета досягається шляхом реалізації

таких завдань: – формування фінансових, соціальних, громадянських, здоров'язбережувальних компетентностей молодших школярів на міжпредметній основі. – набуття усвідомлених практичних обчислювальних навичок роботи, пов'язаних із базовими фінансовими знаннями, – оволодіння навичками колективної праці, роботи в групах, що сприяють розвитку міжособистісного спілкування. – випробування соціальних ролей, де можна виявити навички фінансово-грамотної поведінки молодшого школяра; – формування грамотної фінансової та споживчої культури учня початкової школи.

Структура курсу Програма курсу «**Фінансова арифметика**» розрахована на 17 годин.

Навчальні години, розподіляються таким чином: на власне вивчення матеріалу (16 годин) та 1 резервний урок.

Програма курсу «**Фінансова арифметика**» будується за такими змістовими лініями:

Розділ I. ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЛЮДИНИ

Розділ II. РОЗПОДІЛ І ДОХОДИ В ГОСПОДАРСТВІ

Розділ III. ТОВАРНО-ГРОШОВИЙ ОБМІН

Розділ IV. СПОЖИВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ТОВАРІВ

Розділ V. ГРОШІ ЯК ОБ'ЄДНУЮЧА ЛАНКА ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

3-й клас є особливим щодо змісту і організації навчальної діяльності молодших школярів. «**Фінансова арифметика**» – це інтегрований курс фінансової грамотності і математики у початковій школі. Третьюкласники отримують базове розуміння сфер економіки, визначають роль фінансово-грошових відносин, поєднуючи їх з опануванням учнями таких математичних компетенцій: обчислювальних, інформаційно-графічних, логічних, геометричних, алгебраїчних. Складені змістові фінансові та економічні задачі дозволяють учням закріпити знання з математики, а робота з величинами пов'язана з математикою з іншими науками. Таким чином, учні вчаться практично застосовувати досвід навчальної математичної діяльності в життєвих ситуаціях.

Розділ I. ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЛЮДИНИ вивчає поняття господарської діяльності, розглядає її складові як частини цілого, встановлює взаємозв'язок між складовими виробництва, продуктивністю праці, виробітком, доходами і витратами. На практичній основі учень закріплює знання про частини.

Розділ II. РОЗПОДІЛ І ДОХОДИ В ГОСПОДАРСТВІ знайомить учня з доходами та прибутками. Учень здійснює розрахунок величин та їх порівнює у процесі розв'язання практично зорієнтованих задач.

Розділ III. ТОВАРНО-ГРОШОВИЙ ОБМІН розглядає на вищому рівні сутність товару, ціни, витрат споживача. На конкретних прикладах визначає трійки взаємопов'язаних величин та встановлює взаємозв'язок між ціною, кількістю і вартістю товару.

Розділ IV. СПОЖИВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ТОВАРІВ дає інформацію про споживання товарів і здоров'я людини. Учень вчиться аналізувати і порівнювати інформацію, подану в різний спосіб і використовує

дані для розв'язування сюжетних задач, зіставляє образи геометричних фігур із графічними символами у маркуванні товарів.

Розділ V. ГРОШІ ЯК ОБ'ЄДНУЮЧА ЛАНКА ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ формує уявлення про гроші як ланку, що поєднує виробників і споживачів, шляхом розгляду конкретних ситуацій і використання міжпредметної змістової лінії функцій грошей. Моделює описані фінансові ситуації в процесі розв'язування сюжетних задач, що є основою формування в учнів цілісної картини фінансових відносин в економіці.

Оцінювання навчальних досягнень учнів повинно мати заохочувальний характер і здійснюватися у вербальній формі.

Фінансова поведінка

4 клас

Пояснювальна записка

Програма курсу «**Фінансова поведінка**» органічно поєднується з навчальною програмою «Я у світі» (4 клас), укладеною відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.04.2011 № 462.

Мета курсу «**Фінансова поведінка**» формування громадянської соціальної та загальнокультурної компетентностей учнів на основі засвоєння ними базових фінансових знань та відпрацювання практичних навичок фінансової та споживчої культури, сприяння психічному і соціальному особистісному розвитку дитини, її становленню як громадянина, що сприяє соціальній адаптації молодших школярів в умовах ринкового середовища.

Ця мета досягається шляхом реалізації таких завдань:

- формування фінансових, соціальних та загальнокультурних компетентностей молодших школярів у їхньому грамотному ставленні до особистих фінансів та позитивному ставленні до самого себе як невід'ємної складової соціальної спільноти;
- виховання соціально-активної особистості, яка усвідомлює себе як громадянина демократичного суспільства;
- оволодіння навичками колективної праці, роботи в групах, що сприяють розвитку міжособистісного спілкування як основи взаєморозуміння між людьми;
- випробування соціальних ролей, де можна виявити навички фінансово-грамотної поведінки молодшого школяра;
- формування грамотної фінансової та споживчої культури учня початкової школи.

Структура курсу

Програма курсу «**Фінансова поведінка**» розрахована на 17 годин. Навчальні години, розподіляються таким чином: на власне вивчення матеріалу (16 годин) та резервний урок (1 година, передбачена на екскурсію за вибором).

Програма курсу «**Фінансова поведінка**» будується за такими змістовими лініями:

Розділ I. Я – НЕПОВТОРНА ОСОБИСТІСТЬ

Розділ II. Я І НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Розділ III. Я В СУСПІЛЬСТВІ

Розділ IV. Я В ДЕРЖАВІ

Розділ V. Я У СВІТІ У 4-му класі завершується вивчення початкового рівня курсів із фінансової грамотності. Учні повинні здобути нові знання, уміння і навички фінансової поведінки, а також узагальнити і закріпити опрацьоване у 2-му і 3-му класах.

Структура курсу «**Фінансове поведінка**» здійснена за принципом змістового узагальнення.

Розділ I. Я – НЕПОВТОРНА ОСОБИСТІТЬ передбачає визначення ролі фінансової поведінки у формуванні особистості, виявлення впливу характеру, здібностей і захоплень людини на її майбутнє. Приділено увагу самовихованню і самовдосконаленню фінансової поведінки особистості.

Розділ II. Я І НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. У розділі розглядається сутність поведінки споживача, окреслено основні чинники, що формують поведінку споживача, визначено вплив реклами на поведінку споживача та вплив споживчої поведінки на довкілля.

Розділ III. Я В СУСПІЛЬСТВІ спрямовано на вивчення спілкування як взаємодії між людьми. У розділі розглядаються правила спілкування та поведінки у фінансових стосунках. Учні отримують уявлення про культуру поведінки між продавцем і покупцем.

Розділ IV. Я В ДЕРЖАВІ містить інформацію про основні права і обов'язки громадянина у фінансових відносинах. Визначена роль податкової освіченості людини та сучасного благодійництва.

Розділ V. Я У СВІТІ допоможе учню зорієнтуватися у різноманітності професій, виявити особисті якості, необхідні для певних професій та дослідити фінансову поведінку на прикладі відомих літературних героїв під час виконання колективного проекту.

Оцінювання навчальних досягнень учнів повинно мати заохочувальний характер і здійснюватися у вербальній формі.